

...

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kfv.I.38.041/2021/6.

A tanács tagjai: Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet a tanács elnöke;

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit előadó bíró;

Dr. Hajnal Péter bíró

A felperes: Felperes1

Cím2

A III. rendű felperesi érdekelt: egyéb érdekelt2

Cím6

A IV. rendű felperesi érdekelt: egyéb érdekelt3

Cím6

A felperes, a III. rendű és a IV. rendű

felperesi érdekelt képviselője: Felperesi képviselő

Cím11

ügyintéző: Felperesi képviselő1)

Az I. rendű alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala

Cím1

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Maródi Gabriella kamarai jogtanácsos

A II. rendű alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala Állami Főépítésze

Cím1

Az I. rendű alperesi érdekelt: egyéb érdekelt1

Cím7

A II. rendű alperesi érdekelt: egyéb érdekelt4

Cím7

A per tárgya: közigazgatási határozat jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes, 37. sorszám alatt

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 8.K.702.028/2020/36. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 8.K.702.028/2020/36. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria a felperes, a III. rendű és a IV. rendű felperesi érdekelt felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét együttesen mindösszesen 63.500 (Hatvanháromezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és a felperesi érdekelt tulajdonostársai a Ingatlan1, természetben Cím2 szám alatti (ikerházas) ingatlanok, míg az alperesi érdekelt tulajdonostársai az ezzel szomszédos, Ingatlan2, természetben Cím4 szám alatti ingatlanok. A felperes és az I. rendű alperesi érdekelt észlelték, hogy a Cím12 házszám alatti ingatlanok közötti kerítés vonala eltér a hivatalos ingatlan-nyilvántartási térképen ábrázolt telekhatártól. Ennek rendezése érdekében az elbirtoklás megállapítása iránt polgári peres eljárás indult, a kerületi1 Bíróság a felperest és az alperesi beavatkozókat felhívta annak igazolására, hogy az elbirtokláshoz szükséges telekalakítási engedély iránti eljárást megindították.

[2] A telekalakítási eljárást a felperes 2017. február 24. napján kezdeményezte az I. rendű alperes kerületi2 Hivatalánál (a továbbiakban: elsőfokú ingatlanügyi hatóság), a 2017. január 10. napján benyújtott kérelem folytán 2017. január 17. napján T-88511 számon záradékkolt - a Ingatlan1, Ingatlan3 (és Ingatlan4) földrészletek telek-határrendezéséről szóló - változási vázrajz alapján. A telekalakítási eljárásban az egyes földügyi eljárások részletes szabályairól szóló 384/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 384/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet] 3. melléklet A. pontjának 6. sorában meghatározott ügyi, valamint 3. melléklet B. pontjának 2. sorában meghatározott építésügyi szakkérdésre figyelemmel szakhatóságok bevonására került sor. Az elsőfokú ügyi szakhatóságként eljáró I. rendű alperes kerületi3 Hivatala a BF/UO/NS/A/573/3/2017. számon kiadott szakhatósági állásfoglalásában a telekalakításhoz ügyi szakkérdés tekintetében hozzájárult.

[3] Az építésügyi szakkérdésben eljáró Önkormányzat1 Jegyzője a 2017. február 27. napján kelt 201700004159 ügyiratszámú (ÉTDR azonosítójú) IR-000079340/2017 iratazonosítójú szakhatósági állásfoglalásában a tervezett telekalakításhoz nem járult hozzá, mert nem tartotta megállapíthatónak, hogy a telekhatár-rendezés a kerületi városrendezési szabályzatnak, valamint a telekalakításról szóló 85/2000. (XI. 8.) FVM rendeletnek (a továbbiakban: Tr.) megfelel-e, az újonnan kialakuló telkek jobban megfelelnek-e az építésügyi előírásoknak. Az elsőfokú ingatlanügyi hatóság megállapította Önkormányzat1 tulajdonosi érintettségét, amely kizárási ok (összeférhetetlenség) miatt - kijelölés folytán - szakhatóságként az építésügyi szakkérdésben Önkormányzat2 Jegyzője (a továbbiakban: elsőfokú szakhatóság) járt el. Az elsőfokú szakhatóság a 2017. május 12. napján kelt

I/732/8/2017. ügyiratszámú szakhatósági állásfoglalásában a tervezett telekalakításhoz építésügyi szakkérdés tekintetében nem járult hozzá, mivel a Helység1 Ingatlan3 ingatlanon álló félkész építmény körül kialakuló oldalkert mérete nem felel meg az előírásoknak, és a tervezett telekalakítással a Ingatlan3 ingatlanon a túlépítettség tovább növekszik.

[4] Az elsőfokú ingatlanügyi hatóság a 2017. június 8. napján kelt 800192/15/2017. számú határozatában (a továbbiakban: elsőfokú határozat) - az elsőfokú szakhatóság szakhatósági állásfoglalása alapján - a telekalakítás iránti kérelmet elutasította. Határozatának indokolásában - az elsőfokú szakhatósági állásfoglalásra figyelemmel - rögzítette, hogy a telekalakítás megengedhetősége tárgyában az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 23. § (1) bekezdése, valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 1. § (1) bekezdése szerint a helyi építési szabályzatot kell figyelembe venni, amely jelen esetben Képviselő-testület1, a Helység1i Rendelet1 (a továbbiakban: KÉSZ). A KÉSZ 1. számú melléklete szerint az ingatlanok az L6-II-08 hegyvidéki kertvárosias lakóterület építési övezetben helyezkednek el, ahol - a KÉSZ 37. §-a szerint - a legnagyobb megengedett beépítettség 15%, azonban az mindkét érintett ingatlanon meghaladja a 15%-ot. Rögzítette, hogy a kérelem mellékleteként fellelhető telekalakítási helyszínrajz alapján a Ingatlan1 hrsz-ú ingatlan esetében 1%-kal 39%-ra csökkenne, a Ingatlan3 ingatlan esetében pedig 1%-kal 17%-ra nőne a beépítettség. Emellett az elsőfokú szakhatóság álláspontja szerint a Ingatlan3 ingatlanon egyszerű bejelentés alapján épülő lakóház méreteit figyelembe véve - a KÉSZ 29. § (1) bekezdése, valamint az OTÉK 35. § (3) bekezdés a) pontja alapján - szükséges 3 méteres oldalkert a telekalakítás eredményeképpen az előírtnál kisebb, 2,49 m-re csökkenne, holott az jelenleg a telekalakítási helyszínrajzról mérve 3 méter körül van. A Ingatlan3 ingatlan vonatkozásában tehát az oldalkert méretének lecsökkenése és a beépítettség növekedése miatt nem volt adható a telekalakításhoz szakhatósági hozzájárulás.

[5] A felperes fellebbezést nyújtott be az elsőfokú határozat ellen, amelyben kifogásolta annak figyelmen kívül hagyását, hogy a Helység1 Ingatlan3 telek 2016 novemberében, az elbirtoklási per megindításakor még beépítetlen volt, továbbá az építkezés megkezdésekor az nem minősült jogilag rendezettnek és nem minősült építési engedéllyel rendelkező teleknek. Álláspontja szerint az oldalkerttel kapcsolatban szükség lett volna a tűzvédelmi szakhatóság megkeresésére, amely felmentést adhatott volna az oldalkertre vonatkozó szabályok betartása alól.

[6] A felperes fellebbezésére eljáró I. rendű alperes a 2017. augusztus 29. napján kelt 800018/4/2017 ügyiratszámú határozatában az elsőfokú határozatot - a II. rendű alperes 2017. augusztus 22. napján kelt, BPD/010/00183-2/2017. számú szakmai véleményére figyelemmel - helybenhagyta. A fellebbezési eljárás során a II. rendű alperes a szakmai véleményében kifejtette, hogy az elsőfokú építésügyi szakhatósági állásfoglalásban foglaltakkal egyetért, azt kiegészítette azzal, hogy az eljárás során bekért 2017. V. 3. keltezésű előzetes épületfeltüntetői vázrajz alapján egyértelműen megállapítható, hogy a Ingatlan3 ingatlan vonatkozásában az oldalkert mérete 3 méter alatti, valamint a beépítettsége meghaladja a 15%-ot, amely a tervezett telekhatár rendezéssel - kis mértékben ugyan, de - még

kedvezőtlenebbül alakulna. Megállapította továbbá, hogy az építésügyi szabályokat az Étv. 33/A. §-ának hatálya alá tartozó egyszerű építésügyi bejelentés esetén is meg kell tartani.

[7] A felperes keresete alapján eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2019. április 17. napján kelt és jogerős 8.K.30.728/2018/32. számú ítéletével az alapeljárásban hozott 800018/4/2017. számú másodfokú közigazgatási határozatot új eljárás elrendelése mellett hatályon kívül helyezte. A megismételt eljárásra iránymutatásként előírta a fellebbezés ismételt elbírálását akként, hogy az ítéletben foglaltaknak megfelelően a felperes fellebbezésében található valamennyi hivatkozást vizsgálat tárgyává kell tenni, és - a teljeskörű jogorvoslat érvényesülése érdekében - arra részletes, kimerítő, a felperesi kifogásokra vonatkozó konkrét indoklással ellátott határozatot hozni, amelynek érdekében - amennyiben szükséges - meg kell keresnie a másodfokú szakhatóságot, a tényállás teljeskörű ismertetésével, azzal, hogy a szakhatóság az ismételt állásfoglalása során a fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatosan is fejtse ki álláspontját. Megjegyezte, hogy a szakhatóság állásfoglalása kötelező ugyan az eljáró hatóságra, azonban abban a jogkérdésben, hogy a kérelmet a kérelem benyújtásakor meglévő állapotok figyelembevétel kell-e elbírálni, illetőleg, hogy a kérelem elbírálásakor figyelemmel kell-e lenni arra, hogy a szomszédos ingatlan a kérelem benyújtását követően került beépítésre, az alperes - aki jelen per I. rendű alperese - állást foglalhat a szakhatóság megkeresése nélkül, e jogkérdés eldöntése ugyanis nem feltétlenül tekintendő szakkérdésnek, így e tekintetben az I. rendű alperest nem köti a szakhatóság állásfoglalása. Előírta továbbá, hogy az I. rendű alperesnek az új eljárás során - esetlegesen a másodfokú szakhatósággal együttműködve - ki kell alakítani álláspontját azzal a felperesi előadással kapcsolatosan, hogy az alperesi érdekelt tulajdonát képező ingatlan a peres eljárás alapjául szolgáló közigazgatási eljárás indulásakor még nem volt beépítve, majd a közigazgatási eljárás megindulását követően egyszerű bejelentés eredményeképpen került beépítésre, illetőleg, hogy ezek a tények befolyásolják-e, illetőleg mennyiben befolyásolják a kérelem mikénti elbírálását, jogszabályokkal alátámasztottan, illetőleg, hogy szükséges-e a felperes által kért szakhatóság bevonása, valamint, hogy annak mellőzését milyen indokokra alapítja az I. rendű alperes, úgyszintén jogszabályokkal alátámasztottan.

[8] Az I. rendű alperes a megismételt eljárásban - a 8.K.30.728/2018/32. számú ítéletben foglaltakra figyelemmel - megkereste a II. rendű alperest, aki a 2019. november 7. napján kelt BP/1002/00230-3/2019. ügyiratszámú, a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 39/2016. (XII. 30.) MvM utasítás mellékletének (a továbbiakban: SZMSZ) 24. §-a alapján adott szakmai állásfoglalásában rögzítette, hogy a T-88511 számú változási vázrajz szerinti telekhatár-rendeziés a településrendezési követelményeknek és a helyi építési szabályzatnak nem felel meg. A II. rendű alperes a szakmai állásfoglalást - az aláírás szerint - a kormány megbízott megbízásából adta ki.

[9] Az I. rendű alperes a 2019. november 20. napján kelt - az aláírás szerint a kormány megbízott megbízásából kiadott - 800013/5/2019. iktatószámú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta, a Helység1 belterületi, Ingatlan1, Ingatlan2 (és Ingatlan4) hrsz-ú földrészletek T-85511. számú változási vázrajz szerinti határrendezését nem engedélyezte. Az I. rendű alperes a határozatát a II. rendű alperes 2019. november 7. napján kelt BP/1002/00230-3/2019. számú szakmai állásfoglalására, ezáltal a KÉSZ-re, az OTÉK 35. § (3) bekezdésére, 36. § (2) bekezdésére, valamint a Tr. 3. § (2) és (4) bekezdésére alapozta.

A határozat indokolásában a II. rendű alperes szakmai állásfoglalása szerint rögzítette, hogy a Helység1 Ingatlan1 és Ingatlan3 ingatlanok építési övezeti besorolása L6-II-08, amelyben - a KÉSZ 37. § (1) bekezdése szerinti 6. táblázat alapján - a legkisebb telek területe 1000 m², a telek beépítési módja szabadon álló, a telek legnagyobb beépítettsége 15%, a megengedett legnagyobb építménymagasság 6,0 méter, az oldalkert minimális mérete - az OTÉK 35. § (3) bekezdése és 36. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel a KÉSZ előírásaira - 3,0 méter. Rögzítette, hogy a Helység1 Ingatlan3 ingatlanon egyszerű bejelentéses eljárásban egy lakóépület épült. Hivatkozott a Tr. 3. § (2) és (4) bekezdésére, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet] 46. § (1) bekezdésére. Megállapította, hogy a T-88511 számú változási vázrajz szerint kialakuló Ingatlan3 telek beépítési paraméterei - a kialakítható legkisebb telekméret, a megengedett legnagyobb beépítettség, valamint az oldalkert legkisebb méretének tekintetében - nem felelnek meg jobban az építésügyi előírásoknak. Hivatkozott a 2019. november 13-i, elektronikus úton történt ismételt megkeresésre a II. rendű alperestől érkezett válaszra, amely szerint „S változási vázrajz engedélyezésre való benyújtásakor az egyszerű bejelentés az akkor hatályos jogszabályok szerint már megtörtént, azóta [...] az építető hatósági bizonyítvánnyal is rendelkezik a lakóépület megépültére vonatkozóan. Tűzvédelmi szakhatóságnak szakhatósági hatáskört helyi építési szabályzat nem telepíthet(ett volna régebben sem)”. Rámutatott, hogy a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet] 79/E-I. §-ának rendelkezései szerint az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet] 1. mellékletében meghatározott feltételek fennállása esetén, a mellékletben megjelölt szakkérdések tekintetében, az ott meghatározott hatóságokat, mint kijelölt szakhatóságokat kell megkeresni, azonban a telekalakítási engedélyezési eljárás során a tűzvédelmi szakhatóság megkeresését a jogszabályok nem írják elő az ingatlanügyi hatóság számára.

A felperes keresete és az I. rendű alperes védirta

[10] A felperes keresetet terjesztett elő a megismételt eljárásban hozott másodfokú közigazgatási határozattal szemben, a közigazgatási pert az I. rendű alperes ellen indította. Kérte elsődlegesen a másodfokú közigazgatási határozat megváltoztatását, és a telekalakítás engedélyezését, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az I. rendű alperes új eljárásra kötelezését. Állította, hogy az I. rendű alperes nem tett eleget az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-a és 81. § (1) bekezdése szerinti tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségének, a másodfokú közigazgatási határozat sérti a Tr. 3. § (2), (4) és (6) bekezdését, az OTÉK 35. § (3) bekezdését és a KÉSZ 29. § (1) bekezdését. Hivatkozott továbbá arra, hogy a 800013/4/2019. számon kiadott szakhatósági állásfoglalás még az I. rendű alperes álláspontja szerint sem felel meg a 8.K.30.728/2018/32. számú ítéletben foglalt, a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásnak, ezáltal a másodfokú határozat indokolása hiányos, a II. rendű alperes szakmai állásfoglalása hiányos, és meg sem kísérelt jogszabályhelyet találni a jogértelmezéséhez. Rámutatott, hogy a Tr. 3. § (4) bekezdés a)-b) pontjai alapján a telekhatártól való távolságokat két esetben kell vizsgálni és Tr-nek nincs olyan rendelkezése,

amely a végrehajtható építési engedéllyel érintett telek kategóriáját megfeleltetné az egyszerű bejelentéssel épülő épülettel, így jelen ügyre nem alkalmazható a Tr. 3. § (4) bekezdése. Előadta továbbá, hogy a II. rendű alperes jogszabálysértően ignorálta a KÉSZ 29. §-ában foglaltakat, valamint rámutatott, hogy az OTÉK 35. § (1) bekezdése szerint a helyi, kerületi önkormányzat hatásköre az oldalkert szélességének a megállapítása. Az anyagi jogi kifogások körében a jobban megfelelés elvére hivatkozott, mindenben vitatta az alperesi oldal által előadottakat.

[11] Az I. rendű alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte, a határozatában foglaltakat változatlanul fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy határozatát a II. rendű alperes kötelező erejű szakhatósági állásfoglalása alapján hozta, ezen túlmenően a döntése alapos és teljeskörűen megindokolt.

[12] A telekalakítási eljárást kezdeményező felperes tulajdonostársai a felperes pernyertessége érdekében, a szomszéd ingatlan tulajdonosai az alperes pernyertessége érdekében perbeléptek.

A II. rendű alperes perbeállítása és védirata

[13] Az elsőfokú bíróság a perben a 2021. február 19. napján tartott folytatólagos tárgyaláson a 23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt II. sorszámú végzésével a II. rendű alperest a keresetlevél közlésével - a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 19. § (4) bekezdése, valamint 25. § (2) és (6) bekezdése alapján – hivatalból eljárva perbeállította és felhívta a védirat előterjesztésére. Végzésének indokolásában rögzítette, hogy a pert a II. rendű alperes ellen is meg kellett volna indítani, mivel a megelőző eljárásban szakhatóságként eljárta. A Kp. 25. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján fellebbezési jogot a perbeállított közigazgatási szerv részére biztosított.

[14] A II. rendű alperes a védiratában részletesen kifejtette, hogy - álláspontja szerint - a szakhatósági állásfoglalásában foglaltak megalapozzák a kereset elutasítását.

Az elsőfokú ítélet

[15] A Fővárosi Törvényszék a 2021. július 14. napján kelt 8.K.702.028/2020/36. számú jogerős ítéletében „az alperes 800013/5/2019. iktatószámú határozatát” megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. Az ítélet indokolásának [37] pontjában foglaltak szerint az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest kötelezte a Kp. 89. § (1) bekezdésének b) pontja alapján új eljárás lefolytatására, mivel „az I. rendű és a II. rendű alperesek a közigazgatási eljárás során az ügy érdekére, lényegére kiható súlyos eljárási szabálysértést követtek el”. Az ítélet

indokolásában megállapította, hogy az I. rendű alperes alakszerű végzésével történt megkeresésére a II. rendű alperes 2019. november 7. napján meghozta a másodfokú építésügyi szakhatósági állásfoglalását. Ezt az I. rendű alperes nem tartotta kellően megindokoltnak, ezért annak kiegészítését kérte, a keresettel támadott másodfokú közigazgatási határozatban pedig a kiegészítésként adott választ rögzítette, amely azonban nem elégíti ki a jogerős ítéleti iránymutatást.

[16] Az elsőfokú ítélet indokolása rögzítette, hogy a perben a II. rendű alperes egy sokkal részletesebb védíratot terjesztett elő, az abban foglaltakat a másodfokú közigazgatási határozat sem tartalmazta. A másodfokú közigazgatási határozat és a másodfokú építésügyi szakhatósági állásfoglalás ilyen mértékű perbeli kiegészítése a felperesi oldal jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogát sérti, mivel a döntés indokait a kereset benyújtása előtt nem ismerhette meg, ami önmagában kihat az ügy érdemére. Megállapítása szerint tehát fennáll az indokolási kötelezettség megsértése, egyúttal a jogerős ítélet iránymutatásával való ellentét, a fellebbezés teljeskörű elbírálásának hiánya.

[17] Iránymutatásként előírta, hogy a megismételt eljárásban az I. rendű alperesnek ismételten meg kell keresnie a II. rendű alperest, hogy a jogerős ítélet iránymutatásainak megfelelően a szakhatósági állásfoglalását hozza meg. Az I. és a II. rendű alpereseknek mind a határozatban, mind a szakhatósági állásfoglalásban a felperes fellebbezésében foglaltakra teljeskörűen ki kell térniük, a döntéseiket teljeskörűen meg kell indokolniuk a jogerős ítélet (azaz a 8.K.30.728/2018/32. számú ítélet) iránymutatásai szerint. Ezt követően lesz a bíróság abban a helyzetben, hogy - egy esetleges újabb közigazgatási jogvita során - az anyagi jogi kifogásokat érdemben elbírálja.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A Fővárosi Törvényszék 8.K.702.028/2020/36. számú ítéletével szemben az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben eljárásjogi jogszabálysértésekre - elsősorban a Kp. 25. § (2) bekezdésének és 88. § (1) bekezdés a) pontjának megsértésére - hivatkozva kérte annak hatályon kívül helyezését tekintettel arra, hogy a II. rendű alperes perbeállítása nem volt jogszerű, továbbá a keresettel támadott közigazgatási határozat meghozatala során az indokolási kötelezettségének eleget tett. A főépítési tevékenységről szóló 190/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. § (1) bekezdése alapján hangsúlyozta, hogy az állami főépítési feladatokat illetékességi területén a fővárosi és megyei kormányhivatal látja el. Az állami főépítész nem másik közigazgatási szerv, hanem a fővárosi és megyei közigazgatási szerv feladatait ellátó személy, így önállóan nem perelhető, ezért - álláspontja szerint - a Kp. 25. § (1) bekezdése szerinti perbeállítás jogszabálysértő. Rámutatott, hogy az állami főépítész nem szakhatóság, a Kr. 7. § (2) bekezdése értelmében mindössze szakmai segítséget nyújt az önkormányzati főépítési feladatok ellátásához, feladatai között jogszabály nem jelöli meg, hogy szakhatósággként kell eljárnia. Előadta továbbá, hogy határozatában hivatkozott a II. rendű alperes nyilatkozatában nevesített jogszabályokra, az Ákr. 81. §-a szerinti indokolási kötelezettségének eleget tett. A közigazgatási határozat meghozatalakor a szakhatósági állásfoglalást nem egészítheti ki,

ugyanakkor azt természetesnek tartja, hogy a per során a védiratában próbálja a bíróság döntését segíteni abban, hogy a szakvéleményben leírtakat kifejtse, magyarázatot adjon hozzá.

[19] A felperes, valamint a III. rendű és a IV. rendű felperesi érdekelt felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben kérték a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálni kért ítélet hatályában fenntartását, esetleges hatályon kívül helyezése esetén pedig az elsőfokú bíróság utasítását új eljárás lefolytatására. Kérték továbbá az I. rendű alperes marasztalását a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeikben, amelyet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján 50.000 forint + Áfa összegben jelöltek meg. A II. rendű alperes perbeállítása kapcsán rámutattak arra, hogy a perbeállításról szóló 23-II. sorszámú végzéssel szemben lehetett volna fellebbezni, azonban sem a II. rendű alperes, sem az I. rendű alperes nem tette meg. Álláspontjuk szerint az I. rendű alperes nem teheti felülvizsgálat tárgyává a II. rendű alperes perbeállítását, mivel a 23-II. sorszámú végzéssel szemben elmulasztott korábban jogorvoslatot igénybe venni, maga a II. rendű alperes a perbeállítást tudomásul vette, a perben érdemben is részt vett, továbbá az I. rendű alperes esetében hiányzik a jogi érdekeltség, amely feljogosítaná a II. rendű alperes perbeállítása kapcsán ezen okból felülvizsgálatot kérni. A keresettel támadott közigazgatási határozat indokolása vonatkozásában hangsúlyozták, hogy a keresetben felhívták a figyelmet arra, hogy az eljárás hatóság továbbra sem teljesíti a bíróság iránymutatását. Előadták továbbá, hogy a II. rendű alperes védirata olyan új elemeket, új jogszabályi hivatkozásokat tartalmazott, amelyek a szakhatósági állásfoglalásban nem jelentek meg. Álláspontjuk szerint ennek vitatásával az I. rendű alperes a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelését vitatja, amelyre felülvizsgálat keretében nem lenne lehetősége.

[20] A II. rendű alperes, valamint az I. rendű és a II. rendű alperesi érdekelt a felülvizsgálati eljárás során nyilatkozatot nem tett.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A jogerős ítélet - a következők szerint - felülvizsgálatra alkalmatlan.

[22] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott ok alapján befogadta, azt követően a jogerős ítélet jogszerűségét vizsgálta. A Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet - a fellebbezés, a csatlakozó fellebbezési kérelem, illetve a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - végzéssel hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, ha az ítélet olyan orvosolhatatlan formai hiányosságban szenved, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan. A Kúria ez alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a jelen ügyben fennállt-e a Kp.-ban nevesített abszolút hatályon kívül helyezési ok. E körben a Kúria vizsgálta egyrészt,

hogy a perben részt vett-e olyan fél, akivel szemben a felperes nem indított közigazgatási pert és hivatalból való perbeállításának sem volt helye, másrészt, hogy a jogerős ítélet rendelkező része és annak indokolása egymással összhangban áll-e.

[23] A Kp. 25. § (2) bekezdése alapján további közigazgatási szerv perbeállítására akkor van lehetőség, ha a pert további közigazgatási szerv ellen is meg kellett volna indítani. Ugyanakkor a perbeli esetben a Kr. 2. § (1) bekezdése és 7. §-a alapján megállapítható, hogy az állami főépítész nem másik közigazgatási szerv, hanem az I. rendű alperes feladatait ellátó személy, aki szakmai segítséget nyújt az önkormányzati főépítész feladatok ellátásához. Ezen túlmenően az is megállapítható, hogy az építésügyi szakkérdésre figyelemmel bevonandó szakhatóságok között sem az alapeljárás megindításakor, sem a megismételt eljárás megindításakor hatályos jogszabályi rendelkezés - így a 384/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 3. melléklet B. pontjának 2. sora, illetve a 2018. január 1. napjától hatályos 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 18. pontjának 12. sora, majd ez utóbbi módosítása folytán a 2018. június 19. napjától hatályos 7. sora - másodfokú szakhatóságot nem nevesített. A II. rendű alperes a megismételt eljárásban tehát nem másodfokú szakhatóságként járt el, hanem az SZMSZ 24. §-a alapján, együttműködési kötelezettsége keretében szakmai állásfoglalást adott.

[24] A Kúria utal más tényállású, de a másodfokú szakhatóságok kérdéskörét érintő ügyekben hozott határozatokra. A Kúria másik eljáró tanácsa a 2021. október 12. napján meghozott Kfv.IV.37.352/2021/11. számú ítéletének elvi tartalmaként rögzítette, hogy *„Ha a másodfokú eljárásra nincs kijelölve szakhatóság, a másodfokú hatósági hatáskör osztatlanul a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságot illeti meg.”* E kúriai ítélet az indokolásában az osztatlan másodfokú hatáskör gyakorlása körében rámutatott arra is, hogy ilyenkor az elsőfokú eljárásban kijelölt szakhatóság állásfoglalása nem köti a másodfokon eljáró hatóságot, amely másodfokú hatóság magát a szakhatósági állásfoglalást is felülvizsgálja. Emellett a Kúria egy korábban hozott - a Kfv.VI.37.671/2016/8. számú - határozatának elvi tartalmából is az következik, hogy amennyiben nem kötelező szakhatóságot bevonni, a szakhatóságnak nem minősülő szerv az együttműködési kötelezettség keretében tesz nyilatkozatot.

[25] Jelen perbeli esetben az I. rendű alperes másodfokú ingatlanügyi hatóságként járt el és -másodfokú szakhatóság kijelölésének hiányában - az együttműködési kötelezettsége keretében eljáró II. rendű alperes (aki ugyancsak az I. rendű alperes feladatait látja el) szakmai állásfoglalása alapján vizsgálta felül az elsőfokú építésügyi szakhatósági állásfoglalást. A II. rendű alperes a szakmai állásfoglalását, valamint az I. rendű alperes a másodfokú közigazgatási határozatot egyaránt a kormány megbízott megbízásából kiadmányozta, az I. rendű alperes egyazon közigazgatási szervként, osztatlan másodfokú hatáskört gyakorolva - ezáltal az építésügyi szakkérdésben hozott elsőfokú szakhatósági állásfoglalást is felülvizsgálva - hozta a jelen peres eljárás tárgyát képező másodfokú közigazgatási határozatot. A II. rendű alperes a másodfokú telekalakítási eljárásban jogszabályban való kijelölés hiányában annak ellenére nem másodfokú szakhatóságként járt el, hogy a megismételt eljárást elrendelő ítélet iránymutatása „másodfokú szakhatóság” megkeresését írta elő. A II. rendű alperes I. rendű alperes részére az SZMSZ alapján megküldött szakmai állásfoglalása nem minősül másodfokú szakhatósági állásfoglalásnak,

ebből pedig az következik, hogy másodfokú szakhatóság kijelölésének hiányában a II. rendű alperes a megelőző eljárásban eljáró szakhatóságként a Kp. 25. § (2) bekezdése alapján hivatalból nem állítható perbe.

[26] Jelen perbeli esetben a közigazgatási eljárás és a közigazgatási határozat tárgyát tekintve a II. rendű alperes nem minősül jogszabályban nevesített, a telekalakítási eljárásba kötelezően bevonandó szakhatóságnak, az állami főépítész I. rendű alperes részére nem szakhatóságként, hanem az I. rendű alperes kormánytisztviselőjeként - az I. rendű alperesre is kiterjedő, a megismételt eljárás lefolytatásakor hatályos SZMSZ-ben előírt együttműködés kötelezettséget teljesítve - szakmai állásfoglalást adott. Tekintettel arra, hogy a per alapját képező közigazgatási eljárásban nem vett részt II. fokú építésügyi szakhatóság, így ilyen szerv („további közigazgatási szerv”) alperesként nem állhatott volna perben. A Kp. 16. § (1) bekezdése értelmében a perben fél az lehet, akit a polgári jog vagy a közigazgatási jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek, továbbá az a közigazgatási szerv, amely önálló közigazgatási feladat- és hatáskörrel rendelkezik. A per tárgyát képező közigazgatási határozat tekintetében az állami főépítész nem minősül ilyen közigazgatási szervnek. Az állami főépítész jelen ügyben betöltött feladatköréhez a jogszabály nem társított önálló perbeli státuszt, ennél fogva az ítélet rá vonatkozóan kötelezettséget sem írhatott volna elő. Azáltal, hogy a peres eljárásban perbe nem állítható személy félként vett részt, rá a döntés önállóan is kiterjedt, az ítélet olyan súlyos eljárási hibában, ezáltal formai hiányosságban szenvedett, amely miatt felülvizsgálatra alkalmatlan volt.

[27] A Kúria rámutat továbbá arra, hogy a felülvizsgált ítélet rendelkező részének első mondata nem tartalmazza, hogy a rendelkezés az I. rendű vagy a II. rendű alperesre vonatkozik, ugyanakkor az ítélet indokolásának [37] pontja azt rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest kötelezte új eljárás lefolytatására.

[28] A Kúria már a Kfv.I.35.430/2019/8. számú végzésének indokolásában is rögzítette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. §-ához fűzött miniszteri indoklás szerint az ítélet az egyik legjelentősebb bírósági akarat-kijelentés, hiszen a bíróság részben vagy egészben a véglegesség jellegével dönti el a perbe vitt alanyi jog feletti vitát, és egyúttal befejezi az eljárást. Ebből következően kiemelten fontos szempont, hogy a bírósági döntés beazonosítható, átlátható, teljes körű, adott esetben jogorvoslással ténylegesen megtámadható vagy éppen más ítélettel összevethető legyen. Mindezek alapján ahhoz, hogy az ítélet a Pp. releváns rendelkezéseinek megfelelő legyen, az ítélet rendelkező részének és indokolásának összhangban szükséges lenniük.

[29] A felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet vizsgálata alapján a Kúria megállapította, hogy a jelen ügyben a jogerős ítélet rendelkező része hiányos, csak az indoklás rögzíti, hogy az új eljárásra kötelezés az I. rendű alperesre vonatkozik. Az ítélet rendelkező része és indokolása ezáltal nem áll egymással összhangban, valamint a rendelkező rész nem felel meg a végrehajthatóság követelményének. A Kúria utal a BH2006. 289. számú határozatra - amely a Kp. hatálybalépése előtt született, de az abban kifejtett jogértelmezés továbbra is alkalmazható -, az abban foglaltak szerint nem felel meg ugyanis a törvényi előírásoknak az

olyan ítélet, amelynek indokolásából kell feltételezni azt a döntést, amit pontos és félreérthetetlen megfogalmazásban a rendelkező résznek kell tartalmaznia. A jogerős ítélet rendelkező része és indokolása nem áll egymással összhangban, így a jogerős ítélet ez okból is olyan formai hiányosságban szenvedett, amely miatt az felülvizsgálatra alkalmatlan volt.

[30] A Kúria a fentiek szerint a per lényeges szabályainak megsértését egyben a felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható formai hiányosságnak is értékelte, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[31] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a felperes által helyesen megjelölt, a másodfokú közigazgatási határozatot hozó közigazgatási szerv, mint alperes tekintetében kell a peres eljárást lefolytatni; a megelőző eljárásban másodfokú szakhatóságnak nem minősülő - az együttműködési kötelezettsége alapján szakmai állásfoglalást adó - állami főépítész a Kp. 25. § (2) bekezdése alapján nem lehet hivatalból perbeállítani; az ítélet meghozatala során a rendelkező részben foglalt döntést kell megindokolni, mivel a rendelkező részben foglalt döntés és annak indoka egymást feltételezik, így az ítéletnek nem lehetséges olyan indokolása, amelyről szóló döntés a rendelkező részben nincs.

A döntés elvi tartalma

[32] *Amennyiben a szakhatóságokat kijelölő jogszabály a telekalakítási eljárásban másodfokú szakhatóságot nem nevesít, úgy a másodfokú eljárás során együttműködési kötelezettsége keretében szakmai állásfoglalást adó állami főépítész nem minősül másodfokú szakhatóságnak, ezáltal a Kp. 25. § (2) bekezdése szerinti hivatalból történő perbeállítás feletétele nem áll fenn.*

[33] *Hivatalból figyelembe veendő orvosolhatatlan formai hiba, ha a jogerős ítélet olyan félre is kiterjed, aki ellen nem indítottak pert és hivatalból történő perbeállításának feltételei sem állnak fenn, továbbá az is, ha az ítélet rendelkező része és indokolása nem áll összhangban.*

Záró rész

[34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozat hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.

[35] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdésében meghatározottakra figyelemmel csupán megállapította a felülvizsgálati ellenkérelmet előterjesztett felperes, III. rendű és IV. rendű felperesi érdekelt felülvizsgálati perköltségének összegét, annak viseléséről az elsőfokú bíróság dönt az eljárást befejező új határozatában. A felülvizsgálati kérelmet az I. rendű alperes terjesztette elő, azonban felülvizsgálati perköltséget nem számított fel, így annak megállapítására a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése alapján a Kúriának nem volt lehetősége. A II. rendű alperesnek, valamint az alperesi érdekelteknek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel.

[36] A végzés ellen a felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontjában foglalt rendelkezés zárja ki.

Budapest, 2022. január 26.

Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. a tanács elnöke; Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. előadó bíró; Dr. Hajnal Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül: